

Eénzaadlobbigen Monocotylen

- Blad parallelle nerven (niet bij bv. aronskelk)
- Bloemdekbladen (blaadjes van de bloem) meestal deelbaar door 3

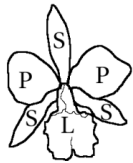
Tweezaadlobbigen Dicotylen

- Blad vertakkende of netvormige nerven (niet bij bv. weegbree)
- Kroonbladen (gekleurd blaadjes van de bloem) en kelkbladen (groene blaadjes van de bloem) meestal 4, 5 of meer

EENZAADLOBBIGEN

Orchideeën Orchidaceae (102)

- Bloemen 2-zijdig symmetrisch (2 gelijke helften), in aar of tros
- Bloemdekbladen in 2 kransen van 3. 1 bloemdekblad groot en opvallend: lip (L)

Overige met duidelijke, gekleurde bloemen

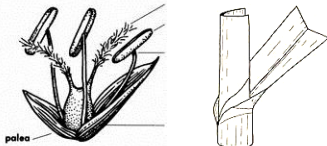
Bloemen vaak meerzijdig symmetrisch (langs meerdere lijnen in gelijke helften verdeelbaar)

- **Lelifamilie** Liliaceae (99): 6 losse bloemdekbladen, vruchtbeginsel bovenstandig (van boven zichtbaar), geen wortelrozet (krans van bladen bij grond)
- **Aspergefamilie** Asparagaceae (118): veel soorten! Bloemdekbladen 4 of 6, meestal vergroeid, vruchtbeginsel bovenstandig, vaak wortelrozet
- **Lookfamilie** Alliaceae (125): uienlucht, 6 losse bloemdekbladen, bloemen in bolvormig scherm, vruchtbeginsel bovenstandig
- **Narcisfamilie** Amaryllidaceae (124): vruchtbeginsel onderstandig (niet zichtbaar als men van boven in de bloem kijkt), meeldraden 6
- **Lissenfamilie** Iridaceae (117): vruchtbeginsel onderstandig, meeldraden 3

SPRIETEN: grasachtige éénzaadlobbigen met bruinige of groenige bloemen

Grassen Poaceae (170)

- Altijd knopen (verdikking in stengel, soms onderaan)
- Stengel vaak rond
- Stengel vaak hol
- Vaak tongetje (vliesje of haren in oksel blad)

- 3 groepen (afb. rechtsboven v.l.n.r.):
- Pluimgrassen: bloemtros wijd vertakt
  - Aargrassen: bloemtros niet vertakt
  - Aarpluimgrassen: bloemtros vertakt, maar vertakkingen zeer dicht opeen langs stengel

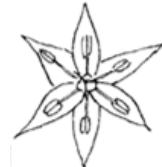
Cypergrassen Cyperaceae (140)

- Geen knopen
- Stengel vaak 3-kantig, blad naar 3 kanten (soms ronde stengel zonder blad)
- Stengel vaak gevuld
- Vaak geen tongetje
- Het geslacht **Carex** Zegge (150) heeft eenslachtige bloemen

Russen Juncaceae (130)

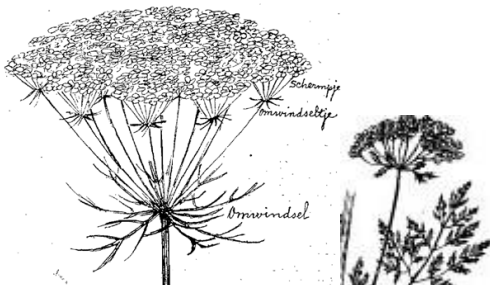
- Bloem met 6 bloemdekbladen
- 2 geslachten:
- **Rus** Juncus: kaal blad, vaak rond en glanzend
  - **Veldbies** Luzula: behaard

TWEEZAADLOBBIGEN

Schermbloemigen Apiaceae (546)

- Blad meestal samengesteld (bestaand uit meerdere deelbladen), vaak veervormig
- Bloemen in scherm dat regelmatig vertakt: 1x in de schermstralen, 1x in bloemstelen
- Kroonbladen 5, kelk klein of afwezig

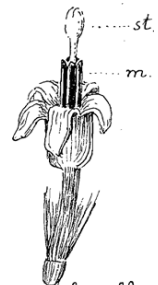

Composieten Asteraceae (586)

- Blad verspreid (zelden tegenoverstaand) of in wortelrozet
- 'Bloem' is een hoofdje → bestaat uit vele kleine bloemetjes (buis en/of lintvormig) met omwindselbladen eromheen
- Meeldraden vergroeid tot buis (m) die de stijl (st) omsluit

Andere bloemen in hoofdjes: meeldraden los; bv.:

- **Kamperfoelifamilie** Caprifoliaceae (574)
- **Klokjes** Campanulaceae (580)
- **Vlinderbloemigen** Fabaceae (355), z.o.z.

Ranonkels Ranunculaceae (249)

- Blad verspreid, vaak diep ingesneden en/of geveerd
- Geen steunblaadjes
- Veel meeldraden en meestal meerdere vruchtbeginsels
- Bloemvorm variabel

Voorbeeldsoorten:

Speenkruid, boterbloemen, anemonen, akelei, ruit, monnikskap, dotterbloem

Rozen Rosaceae (378)

- Blad verspreid (niet tegenoverstaand), vaak gekarteld en/of geveerd
- Steunblaadjes bij aanhechting blad
- Veel meeldraden en meestal meerdere vruchtbeginsels
- Meestal 5 kroon- en kelkbladen (vaak ook met evenveel kleinere bijkelkbladen, afb. links)

Veel bomen, struiken en fruitsoorten

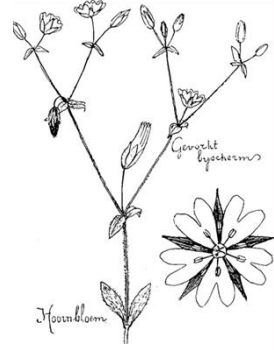

Anjers Caryophyllaceae (279)

- Blad tegenoverstaand, gaafrandig, ongedeeld
- Knopen (onder blad) verdikt
- Meestal 5 kroon- en kelkbladen, kroonbladen vaak gedeeld
- Bloem rood / roze / wit
- Bloeiwijze een dichasium, steeds in tweeën vertakkend

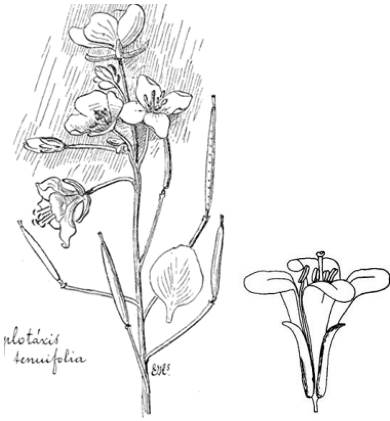
3 groepen:

- Spurrig-groep: steunblaadjes vliezig
- Anjer-groep: geen steunblaadjes, kelkbladen vergroeid
- Muur-groep: geen steunblaadjes, kelkbladen los (afb.)

Kruisbloemigen Brassicaceae (410)

- Blad verspreid of in wortelrozet
- 4 kroon- en kelkbladen
- 6 meeldraden
- Vrucht: hauw, vaak langwerpig

Ooievaarsbekken Geraniaceae (322)

- Blad vaak handvormig, steunblaadjes
- 5 kroon- & kelkbladen, 10 meeldraden
- vaak roze / paars, niet geel
- vrucht(beginsel) lang gesnaveld

Ruwbladigen Boraginaceae (464)

- Bladen verspreid, ongedeeld
- Blad ruw behaard
- Bloeiwijze: schicht, eerst opgerold
- 5 kroon- en kelkbladen, 5 meeldraden
- Vaak keelschubben (geel / wit)
- Kroonbladen vergroeid

Hertshooi Hypericaceae (349)

- Blad tegenoverstaand, ongedeeld
- 5 kroon- en kelkbladen
- Bloem vaak geel

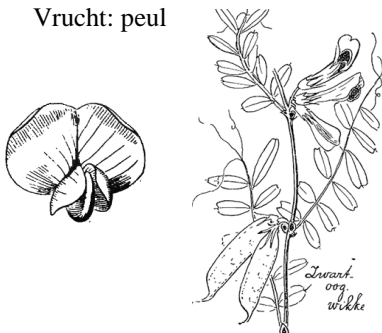
Ereprijs Veronica (534) (geslacht)

- Bladen onderaan tegenoverstaand
- Bloem blauw / wit / roze
- 2 meeldraden
- 4 kroon- en kelkbladen

Vlinderbloemigen Fabaceae (355)

- Bladen verspreid, vaak geveerd
- Steunblaadjes (kleine blaadjes bij aanhechting blad aan stengel)
- Bloem 2-zijdig symmetrisch
- Kroonbladen: 1 grote brede (vlag) daarbinnen 2 zwaarden, binnenin de kiel (vrijstaand)
- Vrucht: peul

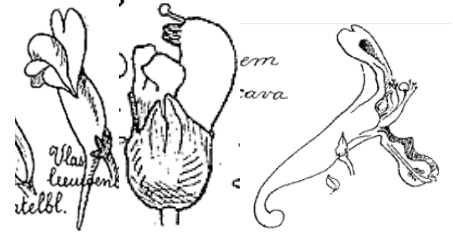
Lipbloemigen Lamiaceae (494)

- Bladen kruisgewijs tegenoverstaand
- Blad vaak aromatische geur
- Stengel vierkant
- Bloem 2-zijdig symmetrisch
- 5 kroonbladen, 2 vergroeid tot bovenlip, 3 tot onderlip
- 5 kelkbladen

Andere lipachtige bloemen

- **Leeuwenbekken** (deel Plantaginaceae, 527): afb. 1, bloem heeft vaak spoor, onderlip heeft knobbel die keel afsluit
- **Bremraapfam.** Orobanchaceae (518); afb. 2, 2 of 4 kelkbladen, parasieten
- **Helmkruidfam.** Scrophulariaceae (491)
- **Papavers** Papaveraceae (261): afb. 3 bladen verspreid, vaak diep ingesneden
- **Ranonkels** zie linksboven
- **Orchideeën** (102) zie p. 1

Duizendknoopf. Polygonaceae (270)

- Bladen verspreid, enkelvoudig
- Bij bladstelen: tuitjes (kokertjes rond stengel)
- Vaak kleine bloemen in trossen

Voorbeelden: zuring, varkensgras, duizendknoop

Amarantenfamilie Amaranthaceae (298)

- Bladen enkelvoudig, soms gekarteld, vaak verspreid
- Blad vaak melig
- Bloemen erg klein, vaak groen
- Veel kwelderplanten

Sterbladigen Rubiaceae (472)

- Bladen ongedeeld, in kranzen
- Vaak 4 witte/gele kroonbladen en 4 meeldraden

Colofon: Dit plantenfamilieoverzicht is in 2011 door Max Simmelink gemaakt door een plantenfamilieoverzicht van Froukje Postma en Tessel Grijp uit 2009 flink uit te breiden. Het is gemaakt voor niet-commercieel gebruik. Contact: max.simmelink@gmail.com, 06-14570987. De meeste tekeningen zijn afkomstig van: Eli Heimans, Hein Willems Heinsius en Jac. P. Thijsse, Geïllustreerde flora van Nederland. Handleiding voor het bepalen van de naam der in Nederland in het wild groeiende en verbouwde gewassen en van een groot aantal sierplanten. W. Versluys, Amsterdam 1909 (tweede druk), te vinden op http://www.dbnl.org/tekst/heim004geil01_01/index.php.

Familiekeuze: In dit overzicht zijn alleen bedektzadige planten opgenomen. Naaktzadigen (naaldbomen) en sporenplanten, zoals mossen, wolfsklauwen, varens en paardenstaarten, zijn dus niet opgenomen. Ten slotte zijn er veel kleine plantenfamilies van bedektzadigen die niet in dit overzicht voorkomen, omdat ze maar weinig soorten bevatten. Ook zijn sommige belangrijke families die vooral uit bomen of waterplanten bestaan weggelaten. Het overzicht is dus vooral gericht op kruiden op het land in Nederland.

Overige veelvoorkomende families (afbeeldingen genummerd hieronder)

1. **Sleutelbloemen** Primulaceae (452): bloemen regelmatig, meeldraden evenveel als kroonbladen (vaak 5), voor de kroonbladen staat
2. **Teunisbloemen** Onagraceae (328): onderstandig vruchtbeginsel, vaak lange smalle kelkbuis tussen vruchtbeginsel en bloem of langwerpige vruchtbeginsel
3. **Vetplanten** Crassulaceae (316): blad enkelvoudig, vaak vlezig, vaak 5 kroon- en kelkbladen
4. **Klokjes** Campanulaceae (580): blad verspreid, enkelvoudig, zonder steunblaadjes, 5 vergroeide kroonbladen, vaak klokvormig
5. **Nachtschadefamilie** Solanaceae (482): stengel rond, blad verspreid, meestal 5 vergroeide kroon- en kelkbladen (de laatste na de bloei vaak vergroot) en 5 op de bloemkroon ingeplante meeldraden. 2-hokkig vruchtbeginsel
6. **Windes** Convolvulaceae (486): windende stengel, enkelvoudig verspreid blad of parasiet zonder blad, vaak 5 vergroeide kroonbladen
7. **Kaasjeskruidfamilie** Malvaceae (440): blad verspreid, vaak handnervig, met steunblaadjes, 5 kroonbladen, meeldraden op zuil
8. **Wolfsmelk** Euphorbiaceae (344), 9: **Heidefamilie** Ericaceae (458), **Papavers** Papaveraceae (261), **Violtjes** Violaceae (340)

